

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 65/2025-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného ustanoveným advokátom JUDr. Romanom Cibulkom, Hlavná 13, Trnava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 14C/5/2017 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 301/2023 zo 6. septembra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 14C/5/2017 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 301/2023 zo 6. septembra 2023 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **500 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
3. Okresný súd Trnava **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **577,19 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. júla 2024 a doplnenou 18. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 14C/5/2017. Žiada priznať mu finančné zadostučinenie 1 000 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 65/2025-19 z 27. februára 2025 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 14C/5/2017 v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 301/2023 zo 6. septembra 2023. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol.

II.

Skutkové východiská a sťažnostná argumentácia

3. Podľa sťažovateľa v napadnutom konaní o jeho žalobe proti Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou pre porušenie zákazu diskriminácie dochádza k zbytočným prietahom. Žaloba bola okresnému súdu doručená 27. októbra 2017 a vo veci nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté. Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 301/2023-25 zo 6. septembra 2023 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ namieta, že okresný súd od vydania uvedeného nálezú naďalej vo veci nekoná, opakovane ho vyzval na odstránenie vąd žaloby, a to napriek tomu, že ústavný súd v uvedenom náleze konštatoval, že návrh doručený okresnému súdu je čitateľný, zrozumiteľný, obsahuje odôvodnenie a aj petit, ktorý je riadne štruktúrovaný. Sťažovateľ tiež poukázal na celkovú dĺžku napadnutého konania a na skutočnosť, že okresným súdom nariadené pojednávanie na január 2025 sa neuskutočnilo pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne.

4. Postup okresného súdu uskutočnený po vydaní predmetného nálezú ústavného súdu, ktorý prikázal vo veci konať bez zbytočných prietahov, považuje sťažovateľ naďalej za neefektívny, nedostatočný a nevedúci k tomu, aby sa definitívne odstránil stav jeho právnej a faktickej neistoty, čo je možné iba vydaním rozhodnutia vo veci samej.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

5. Okresný súd vo svojom vyjadrení uviedol chronologický prehľad jednotlivých úkonov v napadnutom konaní a konštatoval, že po právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 301/2023 zo 6. septembra 2023 sa v napadnutom konaní nevyskytli žiadne prietahy, súd postupuje plynulo, v zmysle procesných predpisov. Ústavná sťažnosť je preto podľa neho nedôvodná.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej

len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

7. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

9. Pokiaľ ide o otázku zložitosti sporu, ústavný súd už v náleze sp. zn. II. ÚS 301/2023 zo 6. septembra 2023 konštatoval, že vec sťažovateľa nevykazuje právnu alebo faktickú zložitost'.

10. Tvrdená diskriminácia sťažovateľa na základe sexuálnej orientácie vo výkone trestu odňatia slobody svedčí v prospech citlivosti predmetu napadnutého konania a umocňuje význam veci pre sťažovateľa. Právna neistota trvajúca už 7 a pol roka a zatiaľ len jediné pojednávanie vykonané v priebehu tohto obdobia by mali viesť súd aj vzhľadom na predmet sporu k čo najefektívnejšiemu postupu. Uvedené okolnosti pripúšťajú chápanie zbytočných prieťahov v prísnejšom meradle.

11. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v posudzovanom období napadnutého konania, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnej fáze konania k zbytočným prieťahom.

12. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov v posudzovanom období napadnutého konania. Po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 301/2023 zo 6. septembra 2023 okresný súd uznesením z 13. decembra 2023 vyzval sťažovateľa na doplnenie žaloby a po doručení jeho odpovede 12. januára 2024 súd uznesením z 5. apríla 2024 (teda po takmer 3 mesiacoch) pripustil zmenu žaloby. Následne po cca 1 a pol mesiaci súd vyzval 24. mája 2024 žalovaného na vyjadrenie k žalobe. Po doručení vyjadrenia žalovaného k žalobe 13. júna 2024 súd vyzval sťažovateľa 21. júna 2024 na vyjadrenie k uvedenému vyjadreniu žalovaného. Sťažovateľ sa vyjadril podaním doručeným okresnému súdu 12. júla 2024, ktoré bolo súdom doručené žalovanému 20. augusta 2024. Žalovaný na to reagoval podaním z 22. augusta 2024, ktoré bolo súdom doručené sťažovateľovi na vedomie 12. septembra

2024. Následne 17. októbra 2024 (teda po vyše mesiaci) bol nariadený termín pojednávania na 30. január 2025, ktorý však bol zrušený z dôvodu na strane zákonnej sudkyne. Ďalší termín pojednávania bol nariadený 10. februára 2025 na 25. marec 2025. Pojednávanie sa uskutočnilo a bolo odročené na účel ďalšieho dokazovania na 2. jún 2025.

13. Ústavný súd s prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania a skôr vyslovený (nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 301/2023 zo 6. septembra 2023, pozn.) príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, hodnotí postup okresného súdu v posudzovanom období ako nedostatočne promptný. Vyplýva to z popísaných časových úsekov medzi jednoduchými úkonmi súdu (bod 12), ale aj z nedostatočnej koncentrácie postupu okresného súdu na splnenie príkazu, ktorý mu bol ústavným súdom v skoršom náleze adresovaný a ktorý ho má popri dodržaní všetkých garancií objektivity a spravodlivosti konania viesť k čo najrýchlejšiemu rozhodnutiu vo veci samej. Ak ústavný súd v náleze zo 6. septembra 2023 vyhovel ústavnej sťažnosti sťažovateľa, čím konštatoval ústavnú vadnosť postupu okresného súdu, potom nemožno procesne jednoduchý „manažment“ zmeny žaloby trvajúci 9 mesiacov v ôsmom roku konania, ktorého predmetom je tvrdená diskriminácia trest odňatia slobody vykonávajúceho sťažovateľa v ústave na výkon trestu, hodnotiť ako rešpektovanie príkazu konať bez prietáhov, a tým poskytovať účinnú ochranu označeným právam sťažovateľa. Ústavný súd preto konštatuje, že v napadnutom konaní došlo aj v posudzovanom období k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd už v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 301/2023 vyslovil príkaz podľa čl. 127 ods. 2 ústavy adresovaný okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov, nebolo potrebné tento príkaz opakovať v konaní o tejto ústavnej sťažnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

16. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti po jej doplnení žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 1 000 eur, čo odôvodnil dĺžkou napadnutého konania od vydania nálezu sp. zn. II. ÚS 301/2023 zo 6. septembra 2023 a ďalšou nečinnosťou a neefektívnou činnosťou konajúceho súdu aj napriek uvedenému nálezu.

17. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

18. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠEP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

19. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom, ako aj na jeho nie dostatočne promptný postup v napadnutom konaní po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 301/2023 zo 6. septembra 2023, a to napriek tomu, že v predmetnej veci už ústavný súd konštatoval zbytočné prietahy, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde, správanie

sťažovateľa, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie 500 eur pre sťažovateľa za primerané finančné zadostučinenie. Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadostučinenia, ktorú už ústavný súd nepovažoval za primeranú, návrhu sťažovateľa nevyhovel.

V.

Trovy konania

20. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

21. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta, a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/4 z výpočtového základu.

22. Sťažovateľom uplatnená suma trov konania neprevyšuje sumu vypočítanú ústavným súdom, preto ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v požadovanej sume.

23. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2025

Robert Šorl
predseda senátu